

Ланкастерската метода отъ *д-ръ П. Беронъ* до взаимното училище на *Неофитъ Рилски* е втората система.

Взаимното обучение въ Килифарското училище е въведено къмъ 1860 година и достигнало до класно училище въ 1870 г., но то не могло да събере многото ученици, които идѣли отъ колибитѣ и изъ други села (Плаково, Мариино, Присово).

Въ 1870 г. за учителъ билъ условенъ даскалъ *Петко Бебровчанинъ*. Той първи изоставилъ килийното обучение и въвелъ тѣй нареченото гражданско учение. Освенъ черковното четене изучавало се свещена история, Вети и Нови заветъ, география съ атласъ, черковно пѣне и различни пѣсни съ родолюбиво съдържание. Той въвелъ и наградитѣ. За всѣки добре казанъ урокъ давалъ една мукавяна коричка, подпечатана съ училищния печатъ. Когато се набирали 20 корички, замѣнялъ ги съ една красива, подпечатана съ сѣщия печатъ, но съ цвѣтно мастило.

Пълното преустройство на обучението било направено отъ учителя *Димитъръ Попрадевъ* отъ село Неданъ (Гърновско). Той пръвъ раздѣлилъ ученицитѣ по отдѣления и класове. Въвелъ предметитѣ граматика, свещена история, катехизисъ, аритметика, българска история, чистописане и гимнастика.

Попрадевъ направилъ за пръвъ пжтъ черна дѣска. Неговъ помощникъ билъ учителъ *Иванъ Петковъ*, който обучавалъ по-малкитѣ деца.

Димитъръ Попрадевъ произвелъ изпитъ съ ученицитѣ презъ 1874 г. Изпитътъ направилъ силно впечатление на родителитѣ. Извършенъ билъ въ коридора, понеже множеството не могло да се побере въ учебната стая. На изпита присѣждали и нѣкои отъ по-първитѣ мѣстни турци. Тѣ съ учудване слушали и одобрявали всичко. Учителътъ билъ и стихотворецъ, съчинявалъ пѣсни или разговори въ стихове и каралъ ученицитѣ да ги произнасятъ въ началото на изпита:

„Наука, наука, ти добра сполука,
Учение, учение, ти наше спасение,
Който е простакъ и дърваръ,
Той нѣма никжде ихтибаръ (почитъ)“.

Попрадевъ учителствувалъ отъ 1873 г. до 1875 година. Билъ пропжденъ отъ чорбаджиитѣ, защото довелъ свои ученици отъ Неданъ и ги поставилъ въ първитѣ редове на чиноветѣ, а чорбаджийскитѣ синове, като слабо подготвени, оставилъ на заднитѣ. Това било голѣмо доказание, дори престяжание, за което учителътъ билъ изпжденъ.

Освобождението на България заварило въ Килифарево учители — гласовитиятъ и прочутъ даскалъ *Тодоръ* отъ Плаково и *Иванъ Петковъ* отъ Килифарево. Тия двама закѣснѣли